

VERENIGDE VERGADERING VAN DE BEIDE KAMERS DER STATEN-GENERAAL
OP MAANDAG DE 6DE SEPTEMBER 1948,
DES VOORMIDDAGS TE KWART OVER TIEN UREN, IN DE NIEUWE KERK TE
AMSTERDAM, TER PLECHTIGE BEËDIGING EN INHULDIGING VAN
HARE MAJESTEIT KONINGIN JULIANA

Voorzitter: de heer **Kranenburg**.

Tegenwoordig, met de Voorzitter, 145 leden, te weten:

de heren Kortenhorst, Kropman, Romme, van de Kieft, van der Goes van Naters, Anema, Schouten, Kolff, Tilanus, van Santen, Molenaar, Oud, Zandt, Cals, Algera, de Wilde, Rip, Fiévez, Andriessen, Regout, Biewenga, Teulings, van Dis, Barge, Drosen, Tjalma, Engeloertink, Donker, Ruygers, Beaufort, van Sleen, Witteman, Haken, Hooij, mevrouw Fortanier—de Wit, de heren Schermerhorn, de Zwaan, Meijerink, van der Zaal, Posthumus, C. van den Heuvel, Gielen, de Haas, Algra, Willems, van Voorst tot Voorst, Stapelkamp, Suurhoff, Mol, Groen, Reijers, Fokkema, van Velthoven, de Loor, Donkersloot, Vonk, jonkvrouw Wttewaall van Stoetwegen, de heren Zegering Haegers, Kraaijvanger, Borst, van der Feltz, Cramer, Vixseboxse, Steinmetz, N. van den Heuvel, Kikkert, Lucas, Steinkühler, Berger, Stokman, Gortzak, Ritmeester, IJsselmuiden, Schipper, Jonkman, Verkerk, Vorrink, van de Wetering, Ruijs de Beerenbrouck, Peters, Roosen, Goedhart, Gerbrandy, Cornelissen, Bruins Slot, mejuffrouw Tjeenk Wilink, de heren Bierema, Pollema, Schilthuis, Janssen, Koersen, Maenen, mejuffrouw Nolte, de heren Brongersma, van Lieshout, de Dreu, Nijkamp, Beel, Dassen, Emmens, Stuikens, van Vliet, Terpstra, Brandenburg, Oosterhuis, Schalker, Kerstens, Woltjer, van Thiel, Beernink, J. J. Kramer, van Heuven Goedhart, Serrarens, Hoogcarspel, ten Hagen, den Hartog, Woudenberg, Wendelaar, Verhey, Tuin, Hofstra, mejuffrouw Klompé, de heren van den Born, Burger, van Walsum, Bachg, Krol, Vermeer, van der Weijden, van der Zanden, Schmal, de Bruijn, van der Brug, de Kadt, de Ruiter, Scheps, de Kort, mejuffrouw Tendeloo, de heren Korthals, van Lienden, Vondeling, Hoogland, Welter en Vos.

De Voorzitter opent de vergadering te kwart over tien uren des voormiddags en laat door de Griffier der Eerste Kamer het Koninklijk besluit van de 20ste Augustus 1948 (*Staatsblad* no. 1 385) voorlezen, waarop de beide Kamers der Staten-Generaal tot een openbare en verenigde vergadering worden bijeengeroepen ter plechtige beëdiging en inhuldiging van Hare Majesteit Koningin Juliana, in de Nieuwe Kerk binnen de stad *Amsterdam*.

De Voorzitter deelt mede, dat zijn ingekomen de volgende berichten van leden, die verhinderd zijn de verenigde vergadering bij te wonen:

van de heer Stokvis, wegens verblijf buitenslands;
van de heer Wagenaar, wegens uitstедigheid;
van de heer de Groot;
en van de heer Hermans, wegens ongesteldheid.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De Voorzitter benoemt de heren Kortenhorst, Kropman, Romme, van de Kieft, van der Goes van Naters, Anema, Schouten, Kolff, Tilanus, Molenaar, Oud en Zandt tot leden der Commissie, die Hare Majesteit de Koningin zal ontvangen en uitleiden.

De Ministers en de leden van de Raad van State verenigen zich mede in de Nieuwe Kerk.

Hare Koninklijke Hoogheid Wilhelmina, Prinses der Nederlanden, vergezeld van de Prinsessen Beatrix en Irene en van Hare Doorluchtige Hoogheid Prinses Armgard van Lippe-Biesterfeld, neemt plaats op de voor Haar bestemde zetel.

Hare Majesteit de Koningin, kort daarna in de Nieuwe Kerk aangekomen, wordt door de Commissie binnengeleid, neemt plaats op de troon, terwijl Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden, ter linkerzijde der Koningin is gezeten, en houdt de volgende toespraak:

Leden van de Staten-Generaal,

Dat ik hier op het ogenblik in uw midden ben om de eed op de Grondwet af te leggen, vervult mij met weemoed. Want het is een gevolg van het feit, dat mijn lieve Moeder een halve eeuw lang haar

krachten in dienst van het Vaderland en het Rijk heeft gegeven in een mate, dat zij nu eindelijk de zware last niet verder dragen kan.

Maar het vervult mij ook met de troost, dat ik haar mag verlichten door die last met mijn onervaren handen, maar sterkere want jongere kracht, over te nemen en dat ik daarmee iets voor mijn Moeder doen kan — voor haar, aan wie ik samen met de goede mens, die mijn Vader was, het levenslicht en alles te danken heb.

Sedert eergisteren ben ik geroepen tot een taak, die zó zwaar is, dat niemand die zich daarin ook maar een ogenblik heelt ingedacht, haar zou oegeren, maar ook zó mooi, dat ik alleen maar zeggen kan: wie ben ik, dat ik dit doen mag?

De mogelijkheden, die mij hierdoor worden gegeven om in het algemeen welzijn werkzaam te kunnen wezen, zijn zó groot, dat ik na veel innerlijke strijd bereid ben deze roeping te volgen, — waarop mijn ouders mij met zorg hebben voorbereid.

Overeenkomstig de bepalingen van de Grondwet ben ik tot het Koningschap geroepen, maar de moed om deze roep te volgen vind ik in vertrouwen op God en in de grote liefde, waarmee ons volk mij te gemoet treedt. Deze liefde heet mij mijn hele leven begeleid. Ik leefde in de warmte daarvan in tijden van voorspoed en geuk, maar nooit bleek de kracht er van sterker, dan in tijden van tegenspoed en verdriet.

Daarnaast ben ik gelukkig in mijn man een levensgezel naast mij te hebben, die een grote steun voor mij is en hebben wij het voorrecht zeil al onze zorgen te mogen wijzen aan onze vier kinderen.

Ik wil hier met naarm vaststellen, dat voor een Koningin haar taak als moeder even belangrijk is, als voor iedere andere Nederlandse vrouw.

Lieve Moeder,

Geleid door de liefde, de wijsheid en het verstand van Grootmoeder, zijt ge uw zware taak begonnen met later naast u Vaders gezegende persoonlijkheid. Hoe moeilijk ge het hebt gehad in een wereld van conventionele vooroordelen, waardoor speciaal de tijd waarin ge begon, zich kenmerkte, weet ik nog maar alleen en dat zeer ten dele. Met uw scherpe visie en uw in de grond van uw hart zo sterke verbondenheid met de medemens heet ge echter onverstoord voor het heil der gemeenschap gewerkt.

Ik zelf en allen hadden altijd het gevoel dat ge er waart, als een rots. Toen de stormen kwamen, merkte men dat pas goed. Want die rots stond daar onwrikbaar: Saevis tranquillitas in undis, rustig te midden der woedende golven.

Ik weet, dat ge in uw overgrote bescheidenheid en nederigheid, na een halve eeuw van offeren en dienen en nooit u zelf zoeken, van onafgebroken werken, zwoegen en scheppen, zegt: Maar ik heb toch immers niets gedaan. Waarvoor dan al deze dank?

Nederland en de Rijksdelen over zee hebben u een halve eeuw als „de Koningin” gekend en zelfs reeds acht moeilijke jeugdijaren daarvoor. Nu hoopt ge op een welverdiende rust, het geven van eigen zinvolle vorm aan uw levensavond.

Een uiterlijk zinnebeeld, hoe ontoereikend ook, moge u nog sterker gevoel van verbondenheid geven met de besten uwer wapenbroeders in de grote strijd.

In de hoop dat uw bescheidenheid u niet zal beletten het te aanvaarden, worde u thans als symbool van het hoogtepunt van uw regering, uw leiderschap in de zwarte tijd van oorlog en onderdrukking, het ridderkruis der Militaire Willemsorde, Eerste Klas, aangeboden. Het tekenen van dit besluit was mijn eerste regeringsdaad als Koningin.

Leden van de Staten-Generaal,

Wij bevinden ons op dit ogenblik van de wereldgeschiedenis in een toestand, waarin alles aankomt op onze houding tegenover het onheil van het jongste verleden en tegenover de dreiging van nieuwe onheilen.

Nederland moet niet alleen drijvende blijven op de wilde golven van het wereldgebeuren. Het moet zelf zijn koers bepalen en bovendien trachten met de andere volken samen de koers uit te zetten van de ganse wereldvloot. Wij moeten er niet op zien of dat offers kost. Als het nodig blijkt, moeten wij bereid zijn ballast uit te werpen. Alle hens aan dek: „Eendracht en nog eens eendracht”, heeft Koningin Wilhelmina ons op het hart gebonden.

Veel goede voornemens worden geuit, veel plannen worden gemaakt. Zullen wij ze ook waar maken:

bij het nastreven van sociale rechtvaardigheid, culturele ontwikkeling en economische welvaart in ons kleine land met zijn grote bevolking,

in het regelen op voet van vrijheid, zelfstandigheid en gelijkwaardigheid van onze verhouding tot de volkeren van Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen,

in het vervullen van onze taak tussen de volken, in de wijde ruimte der wereldverhoudingen?

Ja, wij kunnen en zullen *waar* maken, wij kunnen en *zullen* verwezenlijken, wat in onze macht is om te bereiken.

God helpt hen, die zich zelf helpen.

Doen wij dit niet en zien wij te veel op de offers, die het ons kosten zal, dan lopen wij het gevaar in de golven onder te gaan.

In de laatste twintig jaren hebben in de wereldgemeenschap misdaden plaats gegrepen zó groot, dat men zich die te voren niet had kunnen voorstellen. Als een kwaadaardige besmetting heeft deze misdadigheid om zich heen gegrepen en een verwildering der geesten ten gevolge gehad, die ook ons volk — ondanks een heldhaftig verweer — niet geheel onaangetaast heeft gelaten.

Geen betere wijze om dit kwaad te bestrijden dan het opvoeden van onze jeugd tot vrije mensen met een geestelijk fundament, met een sterk verantwoordelijkheidsgevoel voor de medemens, met eerbied voor alles wat leeft en groeit en voor eens anders diepste overtuiging.

Ons volk is zeer onderscheiden naar godsdienst en wereldbeschouwing. De Staten-Generaal geven daarvan de weerspiegeling en kennen om met Willem van Oranje te spreken: „die gelegenheid des lands ende de humeuren van de ingezetenen het best”. Het is daarom aan hen te verwezenlijken die eenheid in verscheidenheid, het in eendracht behartigen van 's lands belang.

Zo daaelijk zal ik mijn eed afleggen in honderd jaar oude bewoordingen. Daarbij zal mij voor ogen staan het zinnebeeld, waarmede ik de regering van mijn Moeder kenmerkte en dat voor mij het wezen van het Nederlandse koningschap weergeeft: de rots te midden der woelige baren.

Lezen der Staten-Generaal, te zamen zullen wij werken voor het heil van Nederland en het Rijk.

Moge God onze arbeid zegenen.

Hare Majesteit de Koningin legt de eed af, voorgeschreven bij artikel 53 der Grondwet, luidende:

„Ik zweer aan het Nederlandse volk, dat Ik de Grondwet steeds zal onderhouden en handhaven.

Ik zweer, dat Ik de onafhankelijkheid en het grondgebied van den Staat met al Mijn vermogen zal verdedigen en bewaren; dat Ik de algemene en bijzondere vrijheid en de rechten van alle Mijne onderdanen zal beschermen, en tot instandhouding en bevordering van de algemene en bijzondere welvaart alle middelen zal aanwenden, welke de wetten te Mijner beschikking stellen, zoals een goed Koning schuldig is te doen.

Zo waarlijk helpe Mij God almachtig!” („Dat belooft Ik!”)

De **Voorzitter** spreekt de volgende rede uit:

Majesteit,

De Verenigde Vergadering der Staten-Generaal is in dit plechtige uur bijeengekomen krachtens het voorschrift onzer Grondwet, ter inhuldiging van onze Koningin. Het Nederlandse volk, dat wij vertegenwoordigen, beleeft dit uur met diepe ontroering. Een regeringsperiode van 50 jaren is thans beëindigd. Vijftig jaren, een halve eeuw; en welke jaren!

Jaren van voorspoed, van een ongekende ontwikkeling op welhaast elk gebied; jaren van diepe bezorgdheid voor een toekomst vol

donkere dreiging; jaren van harde en wrede onderdrukking, vol van zwaar leed en diepe ellende; jaren eindelijk van moeitevolle arbeid en inspanning ter verheffing uit diepten van nood en vernedering. Is er wel ooit na de wording en bevestiging van onze Staat een tijdperk geweest van zó sterke wisseling, van zó grote verandering, van zó snelle ontwikkeling? Wel zwaar is de last der Regering geweest in deze halve eeuw vol lotswisselingen en grote, verstrekkende gebeurtenissen, en eeroedig buigen wij, Nederlanders, thans het hoofd, het gemoed vervuld van een diepe dankbaarheid voor de draagster der Kroon, die 50 jaren geleden de zware last der Regering op Haar schouders nam, en deze heeft gedragen al die jaren door met onoezweken moed, met hoog plichtsbeseit en waardigheid, met een onwrikbaar geloof, met vast vertrouwen, ook in de donkerste uren, in de kracht van Haar volk, en in de toekomst van onze Staat. Nooit was rust meer verdiend. Moge God Haar levensavond zegenen!

Een tijdperk is afgesloten, een nieuw tijdperk is aangevangen. Het Nederlandse volk treedt Uwe Majesteit te gemoet, vol vertrouwen en met warme genegenheid. Wij weten, dat het leven van ons volk in al zijn vertakkingen Uw volle belangstelling heeft, dat zijn welzijn Uwe Majesteit na aan het hart ligt. Wij zijn overtuigd, dat onze Staatsinstellingen in Uwer Majesteits handen veilig zijn; wij weten, dat de vrijheid U dierbaar is, en wij weten ons daarin één; de grote en edele traditie van geestelijke vrijheid van Oranje is ook het geestesmerk van het Nederlandse volk. Zo staat dit volk thans eensgezind om Uwen troon, vervuld van liefde voor Uw persoon, voor Uw gezin en Uw geslacht, met in het hart de innige bede, dat Gods zegen op Uwer Majesteits Regering moge rusten, en dat het U gegeven moge zijn Uw volk weer in voorspoed te zien gediijen, het tot hogere ontwikkeling van zijn recht en zijn cultuur, tot waardevolle ontplooiing van zijn gaven te zien komen.

Zo mogen dan de Staten-Generaal thans overgaan tot de huldiging in naam van het Nederlandse volk, in artikel 54 der Grondwet voorgeschreven.

De **Voorzitter** plaatst zich voor Hare Majesteit en spreekt de bij artikel 54 der Grondwet voorgeschreven plechtige verklaring uit, luidende:

„Wij ontvangen en huldigen, in naam van het Nederlandse Volk en krachtens de Grondwet, U als Koningin; wij zweren (beloven), dat wij Uwe onschendbaarheid en de rechten Uwer Kroon zullen handhaven; wij zweren (beloven) alles te zullen doen wat goede en getrouwe Staten-Generaal schuldig zijn te doen.

Zo waarlijk helpe ons God almachtig!” („Dat beloven wij!”)

De **Voorzitter** legt de belofte af en plaatst zich vervolgens links van Hare Majesteit, terwijl de Griffier van de Eerste Kamer de namen afleest van de leden der Staten-Generaal, die één voor één bij afroep van hun naam opstaan, om de plechtige verklaring te beëdiggen of te bevestigen, telkens waarna zij wederom gaan zitten.

Hare Majesteit de Koningin, vergezeld van Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden, wordt tot aan de deur der kerk door de Commissie uit de Staten-Generaal uitgeleide gedaan.

De Commissie keert daarna in de kerk terug.

De heer **Kortenhorst**: Mijnheer de Voorzitter! De Commissie van in- en uitgeleide heeft zich van haar taak gekweten.

De **Voorzitter**: De Commissie zeg ik dank voor de door haar verrichte arbeid.

De Voorzitter sluit de Verenigde Vergadering.